

Stichting Brugwachtershuisjes Jaarverslag 2021

Ondanks de aanwezigheid van Covid-19 en voortdurende maatregelen heeft de Stichting Brugwachtershuisjes in 2021 veel van haar werkzaamheden kunnen voortzetten. De basis hiervoor staat in het beleidsplan 2019 – 2022 onder drie programmalijnen: beheer van brugwachtershuisjes, projecten (als opmaat naar beheer) en het kennislab om kennis en informatie over herbestemming te verzamelen en te delen. We zijn blij dat we in 2021 van twee nieuwe huisjes het beheer hebben kunnen overnemen waardoor herbestemming voor langere tijd gegarandeerd is. Het project *De verbindende kracht van brugwachtershuisjes* dat we in het kader van het Faro-programma hebben uitgevoerd stond centraal in 2021. In dit jaarverslag vatten we de belangrijkste ontwikkelingen en activiteiten in de drie programmalijnen samen.

BEHEER

Provincie Zuid-Holland

Volgens de overeenkomst met de provincie Zuid-Holland om een 20-tal brugwachtershuisjes geschikt te maken voor een nieuwe functie, werden de technische voorbereidingen getroffen voor de aanpassingen aan het brugwachtershuisje aan de **Spanjaardsbrug** in Leiden. Dit huisje zal als tweede worden overgedragen aan de stichting. Die overdracht wordt in 2022 verwacht. In de komende jaren volgt naar verwachting nog een serie van vijf huisjes die in beheer overgedragen zullen worden.

Rotterdam

In het huisje bij de **Zaagmolenbrug** was het hele jaar door werk te zien van het project Plastic Whale van Eddy Kaiser samen met buurtbewoners en in de tweede helft van het jaar richtte Mesh Foundation het huisje in als show box. Omdat bij de Zaagmolenbrug het werk alleen van buitenaf te zien is onder vond deze programmering geen problemen van de maatregelen.

Voor Lil's Delfshaven aan de **Lage Erfbrug** was dat helaas anders. Lilia Costa moest de koffiekiosk een groot deel van het jaar sluiten. Dat had grote gevolgen voor de inkomsten. Hierover zijn met de stichting passende afspraken gemaakt. Met aanpassingen in de inrichting (toonbank ipv van tafeltjes en stoelen) kon zij in korte periodes wel draaien.

Katwijk

Op 10 september werd het brugwachtershuisje aan de gerenoveerde **Julianabrug** in Katwijk geopend. Hoewel het huisje al langer geen functie meer had voor de scheepvaart besloot de gemeente het toch op te knappen en het een cultureel maatschappelijke functie te geven. Het beheer van het huisje is overgedragen aan de stichting en in samenspraak met de gemeente werd een nieuwe huurder geworven. Lokaal ondernemer Ton Frissen reageerde op de oproep met het plan om in het huisje Katwijkse producten te verkopen en lokale initiatieven te promoten.

Dordrecht

Het brugwachtershuisje van de **Draaibrug** van de gemeente Dordrecht is sinds augustus 2021 officieel in beheer bij de Stichting Brugwachtershuisjes. Maatschappelijk werker en kunstenaar Petra Roelofs programmeert het huisje rond de thema's eenzaamheid en verbinding. De brugwachter kan in geval van

nood ter plekke de brug bedienen. Het hergebruik van dit brugwachtershuisje startte in 2018 met het project Overbruggen, een kunstroute langs Dordtse brugwachtershuisjes georganiseerd door de stichting.

PROJECTEN

Faro programma & de verbindende kracht van brugwachtershuisjes

In 2020 was de Stichting Brugwachtershuisjes door de Rijksdienst Cultureel Erfgoed aangewezen als praktijkvoorbeeld voor erfgoedparticipatie en leefomgeving. Om het Faro-programma meer onder de aandacht te brengen werd de stichting (samen met een aantal andere voorbeeldorganisaties) in de gelegenheid gesteld om een project op te zetten waarin de rol van erfgoedparticipatie duidelijk werd. Onder de naam *De verbindende kracht van brugwachtershuisjes* organiseerde de stichting vier regio-bijeenkomsten over verschillende manieren van erfgoedparticipatie. De bijeenkomsten vonden plaats in Amsterdam, Den Bosch, Den Haag/Voorburg en in Zwolle en werden daar georganiseerd door de lokale partners Stichting Weeshuisjes Den Bosch, Gooitz en Deltion College (Zwolle), gemeente Amsterdam en in Den Haag door de stichting zelf. In Amsterdam ging de bijeenkomst over de herbestemming van ruim 20 huisjes tot hotelkamer, met een bezoek aan een aantal huisjes, in Den Bosch stond centraal wat de programmering van 3 huisjes bij bewoners aan betrokkenheid en saamhorigheid heeft gegenereerd, in Zwolle vertelde het Deltion College hoe zij 3 huisjes onderdeel maken van hun lesprogramma en in Den Haag en Voorburg vertelden we over de samenwerking met de provincie Zuid-Holland en bezochten zowel een herbestemd huisje als huisjes die hiervoor in aanmerking kunnen komen. De regio-bijeenkomsten konden op locatie plaatsvinden en werden steeds door een kleine groep van ongeveer 10 tot 20 belangstellenden bezocht. Voorafgaand organiseerden we een webinar waarin de vier voorbeelden werden gepitcht. Deze bijeenkomst trok ruim 80 belangstellenden. Naar aanleiding van de Faro-projecten brengt de Rijksdienst Cultureel Erfgoed een publicatie uit over erfgoedparticipatie en de leefomgeving. De Stichting Brugwachtershuisjes heeft met een artikel hieraan bijgedragen. De publicatie verschijnt medio 2022.

Schiedam – creatieve programmering

Begin oktober werd een tour langs 3 brugwachtershuisjes in Schiedam georganiseerd als afsluiting van drie maanden culturele programmering van de huisjes bij de Hoofdbrug, Oranjebrug en Ooievaarsbrug. Het project werd uitgevoerd in opdracht van de gemeente Schiedam om de leefbaarheid en uitstraling van de huisjes aan te pakken. De stichting Brugwachtershuisjes werkte samen met Julia Snickers en Stichting Mooi Werk en kunstenaars uit Schiedam en omgeving.

Weerspiegeling: verleden, heden en toekomst was de titel van het huisje bij de **Hoofdbrug**. Kymia Kazemi & Huibert Groenendijk maakten het huisje spiegelend zodat er een verrassend effect ontstond van alles wat zich in de omgeving afspeelt.

Bij de **Oranjebrug** heeft Ernst Raaphorst de onderwaterwereld onder de brug zichtbaar gemaakt door o.a. een videoscherm in het brugwachtershuisje.

De **Ooievaarsbrug** werd tijdelijk 'expeditie Natuurbrug' van Dagmar Haggenburg. Met een serie foto's Weeds laat zij zien hoe mooi de natuur kan zijn die wij doorgaans als onkruid bestempelen.

Bij de drie locaties vertelde oud-brugwachter Wout Pols over zijn werk, trad spoken word kunstenaar Steven Koerts op en droeg stadsdichter Yvette Neuschwanger voor uit eigen werk.

KENNISLAB

Het kennislab is de derde programmaliijn van de stichting en staat voor alle kennis en informatie die we in de afgelopen jaren hebben opgebouwd en die we via de website, met adviezen aan eigenaren en ondersteuning van initiatiefnemers weer delen. De uitkomsten van de regio-bijeenkomsten worden bijvoorbeeld opgenomen in het kennislab en zullen o.a. via de website weer toegankelijk worden gemaakt.

Communicatie

De website van de stichting is nog steeds een belangrijk instrument om de (leegstaande) brugwachtershuisjes, de groei van herbestemming en de kracht van lokale initiatieven op een plek te bundelen. Begin 2021 waren we dan ook blij dat de vernieuwde website in de lucht kon met een prominente plaats voor de informatie over brugwachtershuisjes. De aanpassing van de website vraagt continue aandacht.

Team en bestuur

Binnen de stichting zijn meerdere professionals actief. Zij zetten zich voornamelijk op vrijwillige basis in voor de stichting. Sommige kunnen dit doen op regelmatige basis, andere vrijwilligers werken incidenteel mee aan projecten. In opdrachtsituaties (van gemeenten, andere overheden of organisaties) wordt in overleg met het bestuur afgesproken wie de opdracht op zich neemt en tegen welk honorarium.

Het bestuur had in 2021 met veel wisselingen te maken. Begin 2021 bestond het 3-koppig bestuur uit: Marjan van Gerwen (voorzitter), Sandra van der Woude (communicatie) en Willem van der Blom (penningmeester). In het voorjaar werd het bestuur uitgebreid met Frans Krabbendam en Maddie Wisman. In de zomer legden Sandra van der Woude en Maddie Wisman hun bestuursfunctie neer. Lex de Jong trad in september aan als nieuw bestuurslid en richt zich op de professionalisering van de communicatie.